

KOPIERINGSLICENS FÖR HÖGSKOLOR

Universitet och yrkeshögskolor

Kopio

Kopiostos licenser underlättar användningen av verk

Kopiostos kopieringslicens är ett användbart hjälpmedel i undervisningen. Den möjliggör partiell kopiering och digitalisering av tryckta publikationer samt kopiering och utskrift av material på nätet som kursmaterial i undervisningen samt del av föreläsarens, lärarens eller annan undervisande personals egenproducerade material. Med en kopieringslicens kan du på ett behändigt sätt införliva aktuellt material i ditt kursmaterial. Med en kopieringslicens får man även använda verk i översättnings- och bearbetningsövningar vid undervisningstillfällen.

Kopieringslicensen möjliggör även smidig kopiering av tryckta publikationer och användning av dem inom högskolans forskningsverksamhet.

Mer information om licenser och möjligheterna med dem:
www.kopiraittila.fi och www.kopiosto.fi.

MED KOPIOSTOS KOPIERINGSLICENS KAN MAN

- komplettera och liva upp undervisningen
- sammanställa tilläggsmaterial för kurser från olika publikationer och material på nätet
- kopiera bilder och text och använda dem i egenproducerat undervisningsmaterial
- genomföra mångsidig webbundervisning
- spara och dela material på en kursplattform
- använda olika material i översättnings- och bearbetningsövningar
- kopiera och spara text- och bildmaterial för forskningsbruk, såsom datautvinning

Kopiostos licenser möjliggör sammanställning av digitala kursmaterial.

Kursmaterial till undervisningen med kopieringslicensen

Med kopieringslicensen får föreläsare, lärare och andra utbildare kopiera eller skanna delar av inhemska och utländska böcker, tidningar och andra publikationer till kursmaterial eller som en del av egenproducerat undervisningsmaterial som diabolider i presentationer. Samma kopieringslicens gäller även studerande och deras övnings- och studiearbeten. Med Kopiostos kopieringslicens får man även kopiera och skanna noter och sångtexter.

Man får kopiera bilder och textmaterial från inhemska och utländska webbplatser. Materialet som kopieras ska ha tillstånd att finnas på webbplatsen och vara fritt tillgängligt. Om materialet är avgiftsbelagt eller omfattas av en licens eller andra regler för nyttjanderätt, t.ex. en Creative Commons-licens, får materialet användas enligt dess egna licens- och användningsvillkor. Med en kopieringslicens får man ändå kopiera utdrag ur e-böcker samt artiklar ur digitala publikationer som publicerats av vissa amerikanska förläggare. En förteckning över dessa publikationer återfinns på Kopiostos webbplats www.kopiosto.fi/tillagsmaterial.

Med en kopieringslicens kan man även sammanställa ett kursmaterialpaket av flera olika vetenskapliga artiklar och utdrag samt olika publikationer. Det kopierade materialet får distribueras till studerande inom en sluten kursplattform samt via e-post och som papperskopior.

MED KOPIOSTOS KOPIERINGSLICENS FÅR MAN INTE KOPIERA ELLER DIGITALISERA

- musik, rörliga bilder eller dataspel
- arbets-, övnings- och facitböcker
- internationella standarder
- material som är avgiftsbelagt eller som omfattas av egna licens- eller användningsvillkor
- verk skapade av privatpersoner som de delat i sociala medier, såsom diskussionsforum, bloggar och bilddelningstjänster
- material vars kopiering och användning rättsinnehavaren har förbjudit. En lista över sådant material finns på Kopiostos webbplats www.kopiosto.fi/forbudslista

Användning av verk i forskning

För vetenskaplig eller konstnärlig, icke-kommersiell forskning får man kopiera verk och publikationer i ändamålsenlig utsträckning då kopiering av verket är nödvändigt för främjandet av forskningen. Endast utomstående finansiering, såsom EU- eller Tekes-finansiering, gör inte forskningen kommersiell. Med Kopiostos kopieringslicens kan man kopiera stora textmassor och även hela publikationer för forskningen, till exempel för att användas i datautvinning. Kopior som gjorts för forskning får under forskningens gång sparas i ett slutet nätverk där de är tillgängliga för forskningsgruppen som kopiorna har gjorts för samt skickas till forskningsgruppen per e-post.

När forskningen är klar, får kopiorna som gjorts för forskningen sparas under den tid som förutsätts av lagen eller någon annan regel. Efter att forskningen har avslutats, är det möjligt att i ett slutet, certifierat arkiv och på ett med Kopiosto separat avtalat sätt spara kopior gjorda för viss forskning även längre för att verifiera forskningen eller för senare forskning. Ett sådant avtal har slutits med Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv (FSD, www.fsd.uta.fi/sv).

Man får kopiera i ändamålsenlig utsträckning.

Exempel på hur man kan dra nytta av materialen i undervisning

Sammanställning av nätbaserad kurs

För en nätbaserad kurs kan man med kopieringslicens kopiera och skanna många olika slags material från böcker, tidningar och nätet, till exempel bilder, vetenskapliga artiklar, utdrag ur böcker och forskningsrapporter. Det kopierade materialet får under tiden för kursen och tillhörande tentor sparas på en sluten kursplattform tillgängligt för studerande som deltar i kursen. Efter att kursen har avslutats, får kursplattformen sparas och tas i bruk under nästa termin, såvida högskolan har en giltig kopieringslicens.

Till kursplattformen kan man även länka olika material från nätet, till exempel videor. Det är tillåtet att länka direkt till sådant material som finns lagligt på nätet.

Man kan även spela in en undervisningssituation. I inspelningen kan man spara verk som vid undervisningstillfället visats eller presenterats inom ramarna för Kopiostos kopieringslicens och dela den till kursdeltagarna i ett slutet nätverk som en direkt eller inspelad sändning. Inspelning av utbildningstillfället förutsätter även föreläsarens, lärarens eller någon annan utbildares medgivande.

Om man vill publicera en nätbaserad kurs eller material som delas i den i ett öppet nätverk krävs ett separat tillstånd för att få publicera andras material som har använts i den.

Skapa utbildningsmaterial

Med en kopieringslicens kan man kopiera eller skanna till exempel bilder, diagram, tabeller och tecknade serier och bifoga dem till ett egenproducerat utbildningsmaterial som presentationer. Bilder och textutdrag får kopieras från vilken inhemsk eller utländsk publikation som helst, samt från sådana webbsidor som innehåller material vars användning inte förutsätter införskaffande av en licens eller någon annan nyttjanderätt eller inloggning. Utbildningsmaterialet får användas vid utbildningstillfället och delas till de studerande på en sluten plattform.

Material som föreläsaren, läraren eller en annan utbildare själv producerat, och som innehåller bilder eller annat material som skaffats med en kopieringslicens får sparas i högskolans slutna nätverk, tillgängligt också för högskolans övriga personal, och materialet kan tas i bruk på nytt om högskolan har en giltig kopieringslicens. För att spara och ta i bruk igen måste man även ha tillstånd av personen som skapat materialet.

Exempel på hur man kan dra nytta av materialen i undervisning

Kopiering av noter

Med kopieringslicens får man kopiera och skanna också noter och notpublikationer för utbildnings- och forskningsbruk. Det är tillåtet att kopiera högst 10 sidor noter och sångtexter per publikation. Kör-, ensemble- och orkester noter får med en kopieringslicens endast kopieras för undervisning i teoriämnen i musik samt för forskning.

Skannade och kopierade noter får sparas på en sluten kursplattform tillgängliga för kursdeltagarna. Ur olika notpublikationer kan man genom att kopiera eller skanna även sammanställa notmaterial, till exempel för nivåtester.

Huvudsakligen ska man vid offentliga framföranden använda ursprungliga noter. Notkopior får visas vid sådana kostnadsfria tillställningar som ordnas av högskolan där publiken i huvudsak består av högskolans personal, studerande och deras närstående.

Övning av översättningar och bearbetningar

Med en kopieringslicens får en språkkurslärare kopiera till exempel utländska eller inhemska tidningsartiklar eller utdrag ur noveller för översättningsövningar att användas vid utbildningstillfällen för kursdeltagarna.

Bilder, tabeller och diagram för övnings- och studiearbeten

Man får citera offentliggjorda verk i enlighet med god sed i ändamålsenlig utsträckning. Citatet måste ha samband med den citerandes egen text eller det som behandlas i presentationen. Tillstånd av upphovsmannen krävs inte för att använda tillåtna citat. En studerande får således i sitt studiearbete använda diagram och tabeller från böcker eller nätet som åskådliggör och förklarar det som behandlas i hans egen text. Det är inte tillåtet att illustrera ett studiearbete genom att åberopa citaträtten. Med en kopieringslicens får den studerande ändå alltid bifoga bilder, tabeller och textmaterial i sina studie- och övningsarbeten även om förutsättningarna för citat inte uppfylls om dessa inte publiceras eller delas öppet på nätet.

Med Kopiostos kopieringslicens får man

per studerande / kurs

	TEXT OCH BILDER	NOTER OCH SÅNGTEXTER
FOTOKOPIERA 	<ul style="list-style-type: none">• 20 sidor per publikation, högst hälften av publikationen• 10 % av en SFS-standard, högst 20 sidor	<ul style="list-style-type: none">• 10 sidor per publikation, högst hälften av publikationen
SKANNA 	<ul style="list-style-type: none">• 20 sidor per publikation, högst 20 % av publikation• en hel artikel från en vetenskaplig facktidskrift• 10 % av en SFS-standard, högst 20 sidor	<ul style="list-style-type: none">• 10 sidor per publikation, högst hälften av publikationen
SKRIVA UT, LAGRA OCH KOPIERA MATERIAL SOM ÄR FRITT OCH LAGLIGT TILLGÄNGLIGT PÅ NÄTET 	<ul style="list-style-type: none">• 20 bilder eller sidor som i utskriften form motsvarar A4-storlek per webbplats• en hel artikel från en vetenskaplig facktidskrift• 20 sidor av en e-bok, dock högst 20 % av publikationen	<ul style="list-style-type: none">• 10 sidor som i utskriften form motsvarar A4-storlek per webbplats

KOPIOSTO

Kopiosto är en gemensam upphovsrättsorganisation för upphovsmän, förläggare och utövande konstnärer. Kopiosto möjliggör användning av material som skyddas av upphovsrätten genom att bevilja licenser för kopiering och digital användning samt för användning av audiovisuella verk. Ersättningarna för kopiering betalas vidare till verkens upphovsmän och förläggare.

FÖRELÄSNINGAR AV UPPHOVSRÄTT

Kopiosto åker omkring till högskolor och utbildar om upphovsrätt och högskolornas licenser. Du kan höra dig för om utbildning för din högskola neuvonta@kopiosto.fi.

KOPIRAITTILA HÖGSKOLA

Mer information om upphovsrätt och spelliknande webbmaterial samt andra undervisningsmaterial för inläring av och undervisning i upphovsrättigheter finns kostnadsfritt på adressen www.kopiraittila.fi.

Eget spelliknande material för högskolor:
www.kopiraittila.fi/hogskola

